

—
Верховний
Суд

Касаційний господарський суд у складі
Верховного Суду

Аналіз

стану здійснення правосуддя
при розгляді господарських справ
у I півріччі 2019 року

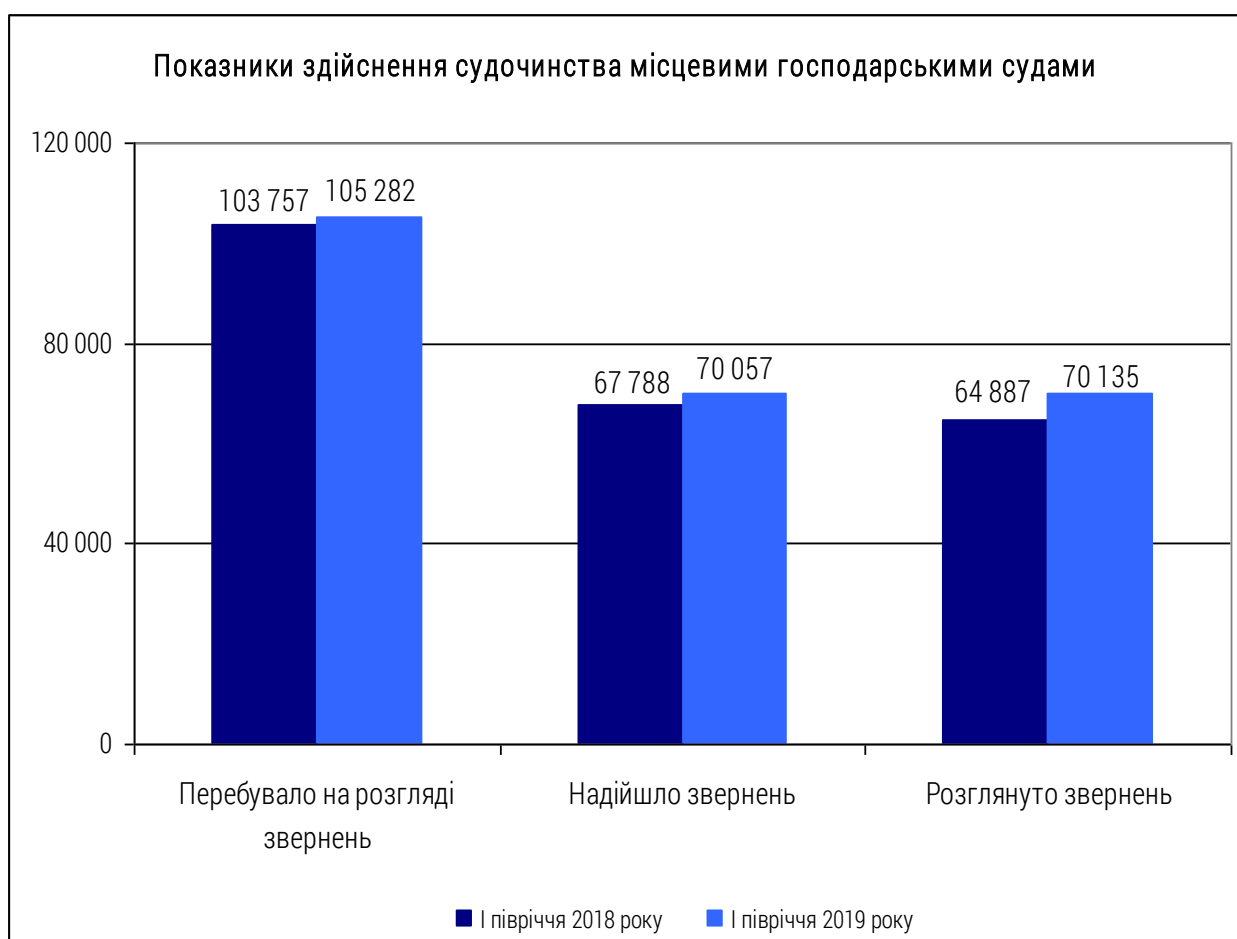
ЗМІСТ

I. Інформація про стан правосуддя у системі господарських судів України у I півріччі 2019 року _____	3
1. Інформація про роботу місцевих господарських судів _____	3
2. Інформація про роботу апеляційних господарських судів _____	6
3. Інформація про роботу Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду _____	8
3.1. Загальні відомості _____	8
3.2. Робота судових палат _____	12
II. Основні тенденції звітного періоду _____	13

I. Інформація про стан правосуддя у системі господарських судів України у I півріччі 2019 року

1. Інформація про роботу місцевих господарських судів

Практика застосування судами та учасниками судового процесу оновленого процесуального законодавства, відкритість інформації щодо справ певною мірою вплинули на **збільшення** процесуальних звернень (далі – звернення) до господарських судів у спорах, що виникли у зв'язку із здійсненням господарської діяльності, у I півріччі 2019 року.

Протягом I півріччя 2019 року:

- На розгляді місцевих господарських судів перебувало 105,3 тис. звернень для вирішення спорів, які виникли у сфері господарської діяльності, що на 1,5 % **більше**, ніж у I півріччі 2018 року.

- Надійшло на розгляд 70,1 тис. звернень, що на 3,3 % **більше**, ніж у I півріччі 2018 року, їх кількість у той час становила 67,8 тис. При цьому на 6,6 % до 40 тис. збільшилася кількість позовних заяв, що надійшли на розгляд.
- Розглянуто 70,1 тис. звернень суб'єктів господарювання, або 100,1 % від тих, які надійшли на розгляд, що свідчить про ефективність здійснення судочинства господарськими судами.
- **Збільшилася** на 9,5 % до 59,8 тис. кількість розглянутих господарськими судами звернень, за результатами розгляду яких судові рішення можуть бути оскаржені у суди вищого рівня.
- Кількість розглянутих господарськими судами справ **збільшилася** на 7,4 % до 32,7 тис.

Структурний аналіз результатів розгляду основних категорій господарських справ протягом I півріччя 2019 року характеризується стійкою тенденцією щодо питомої ваги розглянутих справ за категоріями, яка відображена у діаграмі.

Аналіз динаміки розглянутих місцевими господарськими судами справ у I півріччі 2019 року порівняно з I півріччям 2018 року демонструє **збільшення**:

- на 50,2 % до 2,3 тис. справ про укладення, зміну, розірвання договорів та визнання їх недійсними;
- на 11 % до 17,1 тис. справ майнового характеру та виконання договорів;
- на 18,9 % до 1,7 тис. справ із земельних відносин;
- на 8,3 % до 0,5 тис. справ щодо захисту права власності;
- на 23,3 % до 0,5 тис. справ з корпоративних відносин.

Одночасно **зменшилася** кількість розглянутих справ:

- на 5,7 % до 6,6 тис. про визнання банкрутом;
- на 23,1 % до 176 справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- на 17,9 % до 262 справ щодо застосування антимонопольного законодавства;
- на 2,8 % до 3,6 тис. справ з інших спорів.

Із числа поданих до господарських судів позовів 14,3 % (10 тис.) не прийнято до розгляду та повернуто заявникам без розгляду або відмовлено у відкритті провадження.

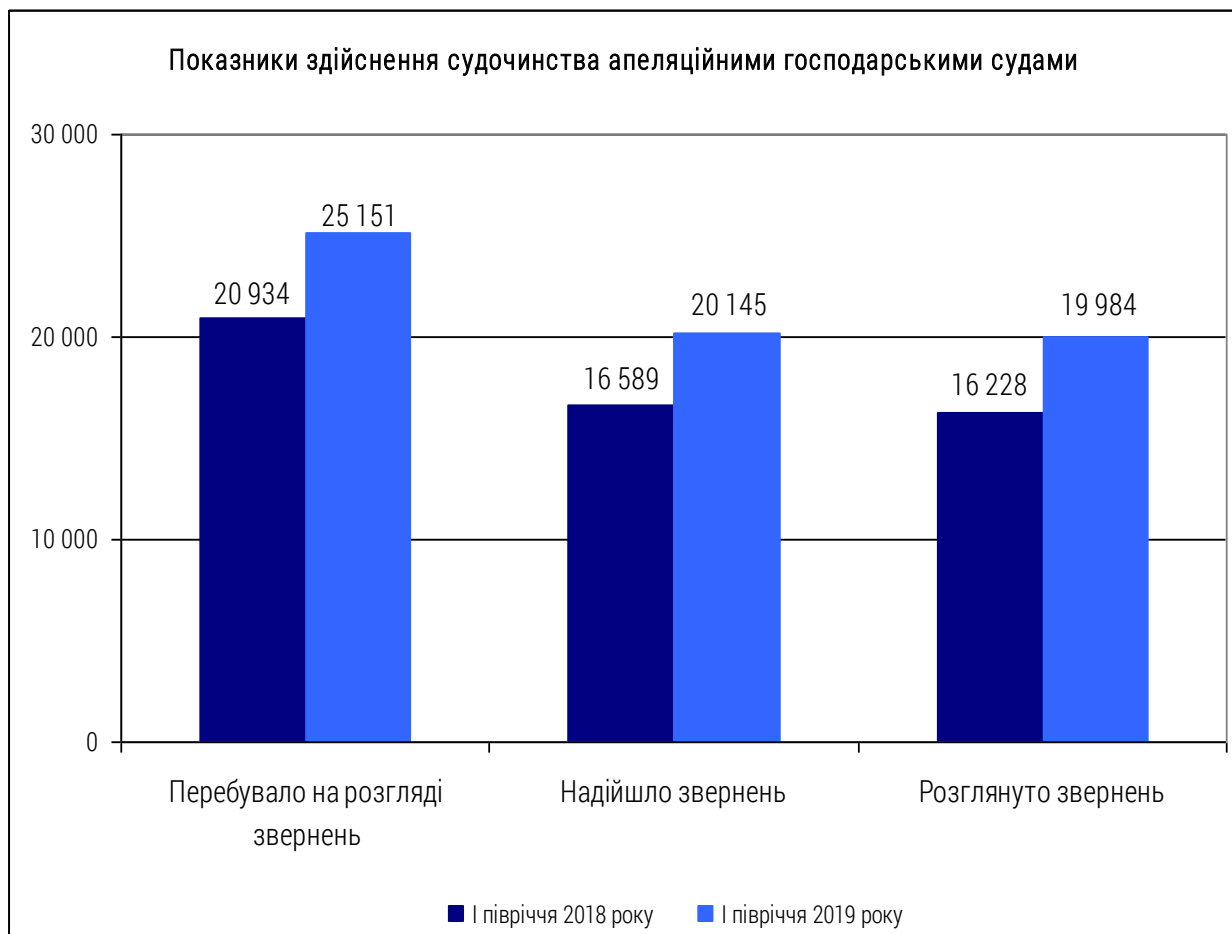
Залишок нерозглянутих справ на кінець звітного періоду **зменшився** на 2 %.

У середньому розгляд звернень місцевими господарськими судами становив 91 день.

Середній рівень навантаження на одного суддю місцевого господарського суду в I півріччі 2019 року становив 223 звернення, що перебували на розгляді, тоді як цей показник у I півріччі 2018 року був 194 звернення.

2. Інформація про роботу апеляційних господарських судів

Переважає більшість – 79,2 % (82 % – у I півріччі 2018 року) – судових рішень судів першої інстанції відповідає вимогам чинного законодавства та набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги.

У I півріччі 2019 року:

- Перебувало на розгляді 25,2 тис. звернень у господарських справах, що більше на 20 %, ніж у I півріччі 2018 року.
- На розгляд судів апеляційної інстанції надійшло 20,1 тис. звернень, що на 21,4 % **більше**, ніж їх надійшло у I півріччі 2018 року (16,6 тис.).
- Розглянуто майже 20 тис. звернень, або 99,2 % від тих, що надійшли для розгляду в звітному періоді.

- До апеляційних господарських судів надійшло 12,4 тис. скарг, що на 24,2 % **більше**, ніж в аналогічному періоді 2018 року, коли їх кількість становила 10 тис.
- В апеляційному порядку ухвалено майже 14,1 тис. судових рішень, які можуть бути оскаржені до суду вищого рівня.
- Судами апеляційної інстанції розглянуто по суті 10,4 тис. скарг, тоді як у I півріччі 2018 року цей показник становив 8,1 тис. скарг, що **більше** на 29,3 %.
- За результатами розгляду справ судами задоволено повністю або частково 2,6 тис. звернень, що становить 26,5 % від загальної кількості розглянутих апеляційних скарг по суті, або 4,2 % від ухвалених судових актів місцевими господарськими судами (у I півріччі 2018 року – 3,3 %).

Аналіз динаміки розглянутих справ апеляційними господарськими судами у I півріччі 2019 року порівняно з I півріччям 2018 року свідчить про **збільшення**:

- на 22,2 % до 1 тис. справ про укладення, зміну, розірвання договорів та визнання їх недійсними;
- на 33,4 % до 4,9 тис. справ майнового характеру та виконання договорів;
- на 50,8 % до 1 тис. справ із земельних відносин;
- на 31,2 % до 0,3 тис. справ щодо захисту права власності;
- на 37,9 % до 0,3 тис. справ з корпоративних відносин;
- на 28,8 % до 1 тис. справ про визнання банкрутом;
- на 7,5 % до 114 справ щодо застосування антимонопольного законодавства;
- на 55,5 % до 1,6 тис. справ з інших спорів.

Зменшилася кількість розглянутих справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності на 13,7 % до 113.

Найкращих показників якості розгляду справ досягнуто господарськими судами Чернівецької, Волинської, Житомирської, Рівненської та Дніпропетровської областей, де кількість змінених та скасованих судових рішень становила відповідно 1,2 %, 1,9 %, 2,4 %, 2,5 % та 2,6 % від розглянутих ними за середнього такого показника по Україні 4,2 %.

У середньому розгляд звернень апеляційними господарськими судами тривав 48 днів.

Середній рівень навантаження на одного суддю апеляційного господарського суду в I півріччі 2019 року становив 185 звернень, що перебували на розгляді, тоді як цей показник у I півріччі 2018 року дорівнював 126.

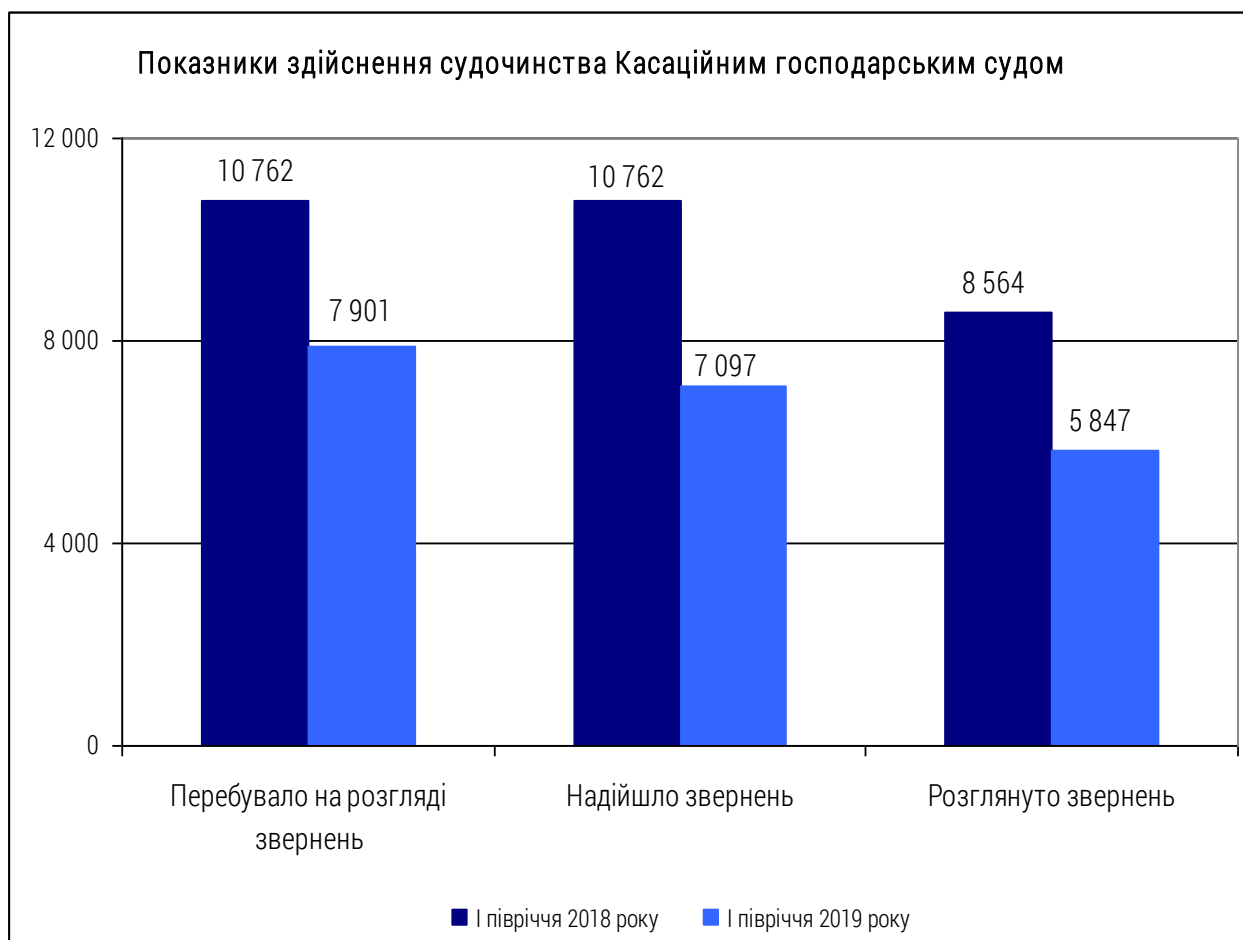
3. Інформація про роботу Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

3.1. Загальні відомості

У I півріччі 2019 року:

- На розгляді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (далі – КГС ВС) перебувало 7,9 тис. звернень у господарських справах, що менше на 26,6 %, ніж у I півріччі 2018 року, коли їх кількість становила 10,8 тис. звернень, що пояснювалося переданим залишком нерозглянутих справ з Вищого господарського суду України та Верховного Суду України (3,7 тис.).

- До КГС ВС надійшло близько 7,1 тис. звернень. Майже така сама кількість звернень (нових) надійшла на розгляд у I півріччі 2018 року.
- Залишено без руху для усунення недоліків та належного оформлення заявниками скарг згідно з вимогами чинного законодавства 1,2 тис. звернень, або 17,1 % із числа скарг, що надійшли для розгляду.
- Повернуто без розгляду касаційних скарг та відмовлено у відкритті провадження у 2,2 тис. випадків, або 31,7 % від загальної кількості звернень, що надійшла на розгляд. Їх кількість зменшилася на 18,8 %.
- Розглянуто по суті 3,6 тис. звернень, що менше на 38,2 %, ніж у I півріччі 2018 року.

- Загалом протягом I півріччя 2019 року розглянуто 5,8 тис. звернень у господарських справах, або майже 82,5 % від тих, що надійшли для розгляду до КГС ВС.

Аналіз динаміки розглянутих справ КГС ВС у I півріччі 2019 року порівняно з I півріччям 2018 року свідчить про їх **зменшення** за усіма основними категоріями:

- на 44,5 % до 1,8 тис. справ про укладення, зміну, розірвання, виконання договорів та визнання їх недійсними;
- на 58,2 % до 138 справ із недоговірних відносин;
- на 10,1 % до 0,4 тис. справ із земельних відносин;
- на 33,1 % до 168 справ щодо захисту права власності;
- на 49,3 % до 141 справи з корпоративних відносин;
- на 21,8 % до 539 справ про визнання банкрутом;
- на 45,2 % до 74 справ щодо застосування антимонопольного законодавства;
- на 56,4 % до 34 справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- на 10,9 % до 244 справ з інших спорів.

За наслідками провадження КГС ВС у I півріччі 2019 року судові рішення судів нижчих інстанцій скасовано повністю або частково в 0,9 тис. справ, що становить 26 % від розглянутих по суті, або 6,6 % від постановлених апеляційними судами (цей показник у I півріччі 2018 року дорівнював 12,2 %).

При цьому 0,6 тис. судових рішень, або 68 % від скасованих загалом, скасовано повністю або частково та справи передано на новий розгляд або для продовження розгляду.

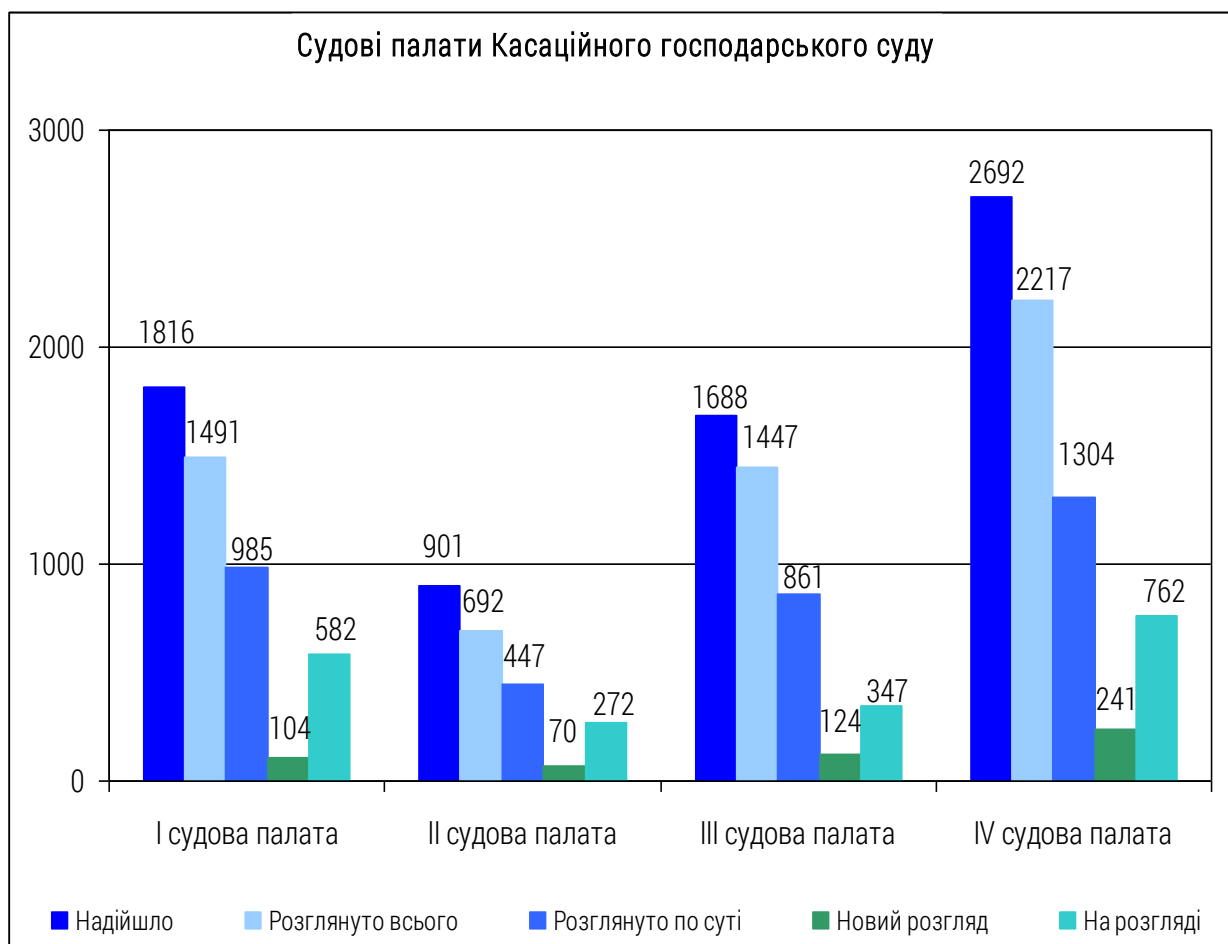
Найкращих показників якості розгляду справ досягнуто **Східним, Центральним та Південно-західним** апеляційними господарськими судами, де кількість змінених та скасованих судових рішень становила **5,8 %** та **6,3 %** у двох останніх відповідно від розглянутих ними звернень за середнього показника по Україні **6,6 %**.

За I півріччя 2019 року учасниками справи або суддями заявлено 350 відводів або самовідводів, з яких 210 заяв про самовідводи (60 %).

При колегіальному розгляді справи суддями викладено 25 окремих думок.

Розгляд справ КГС ВС у середньому тривав 42 дні.

Середній рівень навантаження одного судді КГС ВС у I півріччі 2019 року становив 272 звернення, що перебували на розгляді, тоді як у I півріччі 2018 року цей показник дорівнював 448.

3.2. Робота судових палат

Судова палата для розгляду справ про банкрутство (I судова палата)

До судової палати передано 1,8 тис. скарг, заяв, з яких: повернуто та відмовлено у відкритті – близько 0,5 тис.; розглянуто по суті – 1 тис.; розглянуто всього – 1,5 тис.

Судова палата для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством (II судова палата)

До судової палати передано 0,9 тис. скарг, заяв, з яких: повернуто та відмовлено у відкритті – 0,2 тис.; розглянуто по суті – 0,5 тис.; розглянуто всього – 0,7 тис.

Судова палата для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів (III судова палата)

До судової палати передано 1,7 тис. скарг, заяв, з яких: повернуто та відмовлено у відкритті – 0,6 тис.; розглянуто по суті – 0,9 тис.; розглянуто всього – 1,5 тис.

Судова палата для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності (IV судова палата)

До судової палати передано 2,7 тис. скарг, заяв, з яких: повернуто та відмовлено у відкритті – 0,9 тис.; розглянуто по суті – 1,3 тис.; розглянуто всього – 2,2 тис.

II. Основні тенденції звітного періоду

Основними тенденціями звітного періоду є:

- збільшення основних кількісних показників з розгляду справ місцевими та апеляційними господарськими судами;
- оперативність розгляду господарських справ (середній розгляд справ господарськими судами всіх інстанцій становив 181 день);
- ефективність розгляду справ (відсоток розгляду справ від тих, що надійшли, дорівнював: у судах першої інстанції – 100,1 %, апеляційної – 99,2 %, касаційної – 82,5 %);
- якість розгляду справ (відсоток змінених та скасованих справ від загальної кількості судових рішень становив: у судах першої інстанції – 4,2 %, апеляційної – 6,6 %).

Підписуйтеся на нашу сторінку у Facebook
fb.com/supremecourt.ua